

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

Ro'yxatga olindi
№ MD-AL 3-12
2023 yil

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirining
2023 yil 28 avgust dagi
sonli buyrug'i bilan
tasdiqlangan.

“Xorijiy til (Nemis tili)”
yoʻnalishi boʻyicha akademik litseylar pedagog xodimlari
malakasini oshirish kursining oʻquv dasturi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

**OLIV TA'LIM TIZIMI PEDAGOG VA RAHBAR KADRLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISHNI TASHKIL
ETISH BOSH ILMIY - METODIK MARKAZI**

**SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI HUZURIDAGI PEDAGOG KADRLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISH MINTAQAVIY
MARKAZI**

*Malaka oshirish kursining o'quv dasturi Oliv, o'rtta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari
bo'yicha o'quy-ushlabiy birlashmalar faoliyatini Muvoqlashtiruvchi kengashining
2023 yil 11.08. dagi 4 - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan*

Tuzuvchilar: Tayanch modullari: katta o'qituvchi Azimova Z.I., katta
o'qituvchi S.Tog'eva

Taqrizchi: f.f.d, professor Nasrullaeva Nafisa Zafarovna,
f.f.n, professor Muso Muxammadievich Yuldashev

Xorijiy ekspert: Anton Umbax, PhD. Goethe instituti lektori (Germaniya).

*O'quv dasturi Samarqand davlat universiteti Kengashining qarori bilan tasdiqla tawsiya qilingan
(2023 yil _____ dagi _____ sonli bayonnomasi).*

KIRISH

Dastur O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23-sentyabrda tasdiqlangan
"Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 3-
dekabrda "Iqtidorli yoshlarni saralab olish tizimi va akademik litseylar faoliyatini
takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4910-son hamda Vazirlar
Mahkamasining 2023

1-iyundagi "Akademik litseylar rahbar va pedagog xodimlarining uzluksiz
malakasini oshirish tizimini joriy etish to'g'risida"gi 296-son Qarorlarida
belgilangan ustuvor yo'nalishlar mazmunidan kelib chiqqan holda tuzilgan bo'lib, u
zamonaviy talablar asosida malaka oshirish jarayonlarining mazmunini
takomillashtirish hamda akademik litseylar pedagog xodimlarining kasbiy
kompetentligini muntazam oshirib borishni maqsad qiladi.

Dastur doirasida berilayotgan tayanch modullari mavzulari orqali akademik
litseylarda faoliyat olib borayotgan pedagog xodimlarning xorijiy tillarni
o'qitishdagi innovatsion yondashuvlardan foydalanish, xorijiy tillar fanini
o'qitishning zamonaviy metodlarini amaliyotda qo'llash, tillarni o'qitish va
o'rgatishda til bilish darajasini oshirish hisobiga ularning pedagogik mahorat va
kasbiy kompetentligini muntazam takomillashtirish bilan birgalikda pedagog
xodimlarning ehtiyojlari asosida tanlab olingan tanlov modullari bo'yicha bilim,
ko'nikma va malakalarga ega bo'lishlari ta'minlanadi.

Malaka oshirish kursining o'quv dasturi quyidagi tayanch modullar mazmunini
o'z ichiga qamrab oladi:

1.1. Xorijiy tilning lingvistik aspektlari.

1.2. Xorijiy tillar fanini o'qitishda ijodiy ko'nikmalarni shakllantirish
metodlari.

1.3. Tillarni o'qitish va o'rgatishda tinglab tushunish mahoratini oshirish.

1.4. Modulga oid dolzarb mavzular tahlili.

1.5. Yakuniy nazorat.

Kursning maqsadi va vazifalari

Akademik litseylar pedagog xodimlarining malakasini oshirish kursining
maqsadi pedagog xodimlarning o'quv-tarbiyaviy jarayonlarini yuqori ilmiy-
metodik darajada ta'minlashlari uchun zarur bo'ladigan kasbiy bilim, ko'nikma va
malakalarini muntazam yangilash, kasbiy kompetentligi va pedagogik mahoratining
uzluksiz rivojlanishini ta'minlashdan iborat.

Kursning **vazifalariga** quyidagilar kiradi:

- pedagog xodimlarning kasbiy bilim, ko'nikma, malakalarini uzluksiz
yangilash va rivojlantirish;

- pedagoglarning zamonaviy talablarga mos holda akademik litseylardagi
o'qitish sifati va samadorligini ta'minlash uchun zarur bo'lgan kasbiy mahorat
darajasini oshirish, til darajasini egallashda tavsiyalar berish, GER (CEFR)
ko'nikmalarini shakllantirish;

- o'qitishning innovatsion texnologiyalari va ilg'or xorijiy tajribalarni o'zlashtirish hamda ulardan o'quv jarayonida samarali foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish;
- o'quv jarayonini ilm-fan va ishlab chiqarish bilan samarali integratsiyasini ta'minlashga qaratilgan faoliyatni tashkil etish.

Kurs yakunida tinglovchilarning bilim, ko'nikma va malakalari hamda kompetentligiga qo'yiladigan talablar:

Kurs yakunida tinglovchilar quyidagi yo'nalishlarda bilim, ko'nikma, malaka hamda kompetensiyalarga ega bo'lishlari talab etiladi:

Tinglovchi:

- xorijiy tillar (nemis)ning o'ziga xos jihatlari o'qitishda lingvistik aspektlarni;
- xorijiy tillar matn lingvistikasining model va strukturalari;
- kasbga oid, ilm fanga oid terminologiyani;
- frazeologik birliklar, matn va uning o'ziga xos xususiyatlarini;
- turli janrlarning tarixiy o'ziga xos xususiyatlarini;
- kasbga oid mavzulardagi dialoglarda ishtirok etib, ma'lumot almashishni;
- xorijiy tillar fanini o'qitishning reklama, xabarlarini tinglab tushunish maxoratlarni;
- nemis tilida insho yozish mahorati va analiz qilish masalasini;
- til o'qitishda eshitish ko'nikmasining ahamiyatini;
- ijtimoiy-madaniy mavzulardagi so'zlamning ma'nosini bilishni kerak.

Tinglovchi:

- xorijiy tillar grammatikasining model va strukturalarini o'rganish;
- nemis tilidagi iboralarni to'g'ri qo'llay olish;
- so'z yasashining o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olish;
- kasbga oid, fan-texnikaga oid, OAV matnlari asosidagi dialoglarda ishtirok etib, ma'lumot almashish;
- tegishli intonatsiya va urg'udan foydalanib hissiyotlarini ifoda eta olish;
- turli mavzularda davomiy dialogga kirishish, avvaldan tayyorlangan holda intervyu olib borish, ma'lumotlarni tekshirish va tasdiqlash;
- muhokamalarda tegishli izohlar, argumentlar va sharhlar bergan holda o'z fikrini bayon qilish va uni himoya qilish;
- yangiliklar, intervyu yoki hujjatli filmlardan parchalar mazmunini qisqacha bayonetishni o'rganish;
- nemis tilida insho yozish mahorati va analiz qilish masalasini yoritib bilish;

- til darslarida grammatikani matn asosida o'qitish malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.

Tinglovchi:

- xorijiy tillardagi innovatsion yondashuvlarni tahlil etish va baholash;
- xorijiy tillar fanini o'qitishning zamonaviy metodlaridan samarali foydalanish;
- til o'rgatish jarayonida dars ishlanma tuzish va uning ahamiyatli jihatlarni amaliyotga joriy etish;
- til darajasini egallashda tavsiyalar berish, GER (CEFR) ko'nikmalarini shakllantirish kompetensiyalariga ega bo'lishi lozim.

Kursning hajmi

Malaka oshirish kursi 8 kredit (48 soat)ni tashkil etadi. Bunda o'quv dasturining 4 kredit (24 soat)ga mo'ljallangan tayanch modullari ishdan ajralgan holda qayta tayyorlash va malaka oshirish mintaqaviy markazlarida o'qish orqali hamda ishdan ajralmagan holda mustaqil malaka oshirish shakllarini bajargan holda kamida 4 kredit yig'ish orqali amalga oshiriladi. Mustaqil malaka oshirish shaklida pedagog xodimlar tanlov modullarini o'zlashtirish orqali hamda so'ngi bir yilda bajargan kasbiy faoliyat natijalari bo'yicha kreditlar yig'ib boradilar. Malaka oshirish davomida kamida 8 kredit birligini to'plagan pedagog xodimlarga QR-kod tushirilgan elektron shakldagi sertifikat taqdim etiladi.

“NEMIS TIL” YO'NALISHI BO'YICHA MALAKA OSHIRISH KURSI TAYANCH O'QUV MODULLARINING MAZMUNI

1.1. Xorijiy tilning lingvistik aspektlari.

Xorijiy tillar (nemis)ning o'ziga xos jihatlari o'qitishda lingvistik strukturalarning qo'llanilishi. Xorijiy tillarda matn lingvistikasining model va strukturalarini tahliliy o'rganish. Nemis tilidagi iboralarni to'g'ri qo'llay olish. Frazeologik birliklar, matnning mantikan taxlil qilish va baxolash

Tarixiy, madaniy, ilmiy va kasbga oid terminologiya. Turli janrlarning o'ziga xos xususiyatlari (masalan, ilmiy-ommabop asarlar, gazeta maqolalari, badiiy adabiyot va b.).

1.2. Xorijiy tillar fanini o'qitishda ijodiy ko'nikmalarni shakllantirish metodlari.

Nemis tilida insho yozish mahorati va analiz qilish masalasi. Til o'qitishda eshitish ko'nikmasining ahamiyati. Til darslarida grammatikani matn asosida o'qitish. Til o'rgatish jarayonida kuzatishning ahamiyati. Til o'rgatish jarayonida dars ishlanma tuzish va uning ahamiyatli jihatlari. Til darajasini egallashda tavsiyalar berish, GER (CEFR) ko'nikmalarini shakllantirish.

1.3. Tillarni o'qitish va o'rgatishda tinglab tushunish mahoratini oshirish.

Kasbga oid mavzulardagi dialoglarda ishtirok etib, ma'lumot almashish. Tegishli intonatsiya va urg'udan foydalanib hissiyotlarini ifoda eta olish. Turli mavzularda davomiy dialogga kirishish. Avvaldan tayyorlangan holda intervyu olib borish, ma'lumotlarni tekshirish va tasdiqlash, qiziqarli javoblarga e'tibor qaratish. Muhokamalarda tegishli izohlar, argumentlar va sharhlar bergan holda o'z fikrini bayon qilish va uni himoya qilish. O'z qiziqishlariga oid mavzularda batafsil hisobotlar. Yangiliklar, intervyu yoki hujjatli filmlardan parchalar mazmunini qisqacha bayon etish. Rasmiy vaziyatlarda dolzarb mavzular bo'yicha o'z nuqtai nazarini ifoda etish. Debatlarda asosiy ma'ruzachi sifatida ishtirok etish.

1.4. Modulga oid dolzarb mavzular tahlili.

Tinglovchilar mustaqil ravishda o'quv modulining dolzarb masalalarini tahlil etib, ularni hal etish usullari to'g'risida fikr-mulohazalar yuritadilar.

1.5. Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat tayanch modullari mazmunidan kelib chiqib onlayn test sinovlari asosida tashkil etiladi. Onlayn test sinovlarida 60 foizdan yuqori natijaga erishgan tinglovchilarga tayanch modullarini to'liq o'zlashtirgan hisoblanadi va ularga 4 kredit ajratiladi.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlarda tinglovchilar o'quv modullari doirasidagi ijodiy topshiriqlar, keyslar, o'quv loyihalari, texnologik jarayonlar bilan bog'liq vaziyatli masalalar asosida amaliy ishlarni bajaradilar.

Amaliy mashg'ulotlar zamonaviy ta'lim uslublari va innovatsion texnologiyalarga asoslangan holda o'tkaziladi. Bundan tashqari, mustaqil holda o'quv va ilmiy adabiyotlardan, elektron resurslardan, tarqatma materiallardan foydalanish tavsiya etiladi.

Ishdan ajralmagan holda mustaqil malaka oshirishni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Mustaqil malaka oshirish o'quv-metodik va ilmiy-pedagogik faoliyat hamda mustaqil tajriba o'tirish natijalariga ajratilgan kreditlarni yig'ish orqali amalga oshiriladi. Kasbiy faoliyat turlari quyidagilarni o'z ichiga oladi: xorijiy mamlakatlarda malaka oshirish, stajirovka o'tash; iqtidorli va iste'dodli o'quvchilar bilan ishlash; ilmiy anjumanlarda ma'ruza bilan qatnashish; ilmiy jurnallarda maqolalar chop etish; o'quv adabiyotlari (hammualliflikdagi darslik, o'quv qo'llanma)ni tayyorlash va nashrdan chiqarish. Mustaqil tajriba o'tirishda akademik litseylar pedagog xodimlari o'z ehtiyojlari va tanlovlaridan kelib chiqib, onlayn

shakldagi tanlov modul dasturlarini o'zlashtiradilar. Mustaqil malaka oshirish shakli bo'yicha so'nggi bir yilda to'plangan kredit birliklari malaka oshirish natijalarini umumlashtirishda hisobga olinadi. Pedagog xodimlarning mustaqil malaka oshirish natijalari elektron portfolio tizimida o'z aksini topadi.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modullarni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik materiallar, tegishli soha bo'yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimedia mahsulotlari va boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

I. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari

1. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.
2. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 592 b.
3. Mirziyoev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. T.: "O'zbekiston", 2018. – 507 b.
4. Mirziyoev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild. – T.: "O'zbekiston", 2019. – 400 b.
5. Mirziyoev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild. – T.: "O'zbekiston", 2020. – 400 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

6. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O'zbekiston, 2018.
7. O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevral "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 4947-sonli Farmoni.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 26 sentyabr "Oliy ta'lim muassasalariga kirish uchun nomzodlarni moksadli tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-3290-sonli Qarori.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabr "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-sonli Farmoni.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 29 oktyabr "Ilm-fanni 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-6097-sonli Farmoni.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012 yil 10 dekabrda "Chet tillarni o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora - tadbirlari to'g'risida"gi PQ - 1875- sonli qarori.
17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 3 dekabrda "Iqtidorli yoshlarni saralab olish tizimi va akademik litseylar faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-4910-son Qarori.
18. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023 yil liyundagi "Akademik litseylar rahbar va pedagog xodimlarining uzduksiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to'g'risida" 296-son Qarori.

III. Maxsus adabiyotlar

19. Ute Koithan Helen Schmitz Tanja Sieber Ralf Sonntag Aspekte neu Mittelstufe Deutsch Arbeitsbuch B2 mit Audio-CD Klett-Langenscheidt, München, 2015.

20. Patricia Chinghini, Dieter Krisch, Deutsch im Primarbereich. Langenscheidt, München, 2009.

21. Bernd Kast. Fertigkeit Schreiben. Langenscheidt, Berlin, 2007.

22. Julia Schoch: Das Vorkommnis. dtv Verlag, München 2023. 192 Seiten. ISBN13: 9783423290210.

23. Michael McCarthy, Felicity O'Dell. English Vocabulary in Use Advanced. CUP 2009.

24. Buscha A, Szita S. - Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache. SCHUBERT-Verlag, Leipzig, 2010.25. Garbovskiy N.K. Teoriya perevoda: Uchebnik. M.: Izd-vo Mosk. un-ta, 2014.

25. Monika Bovermann Sylvieta Penning-Hiemstra. Schritte International. Hueber Verlag, Deutschland- 2012.

IV. Internet saytlar

26. www.daad.de
27. www.elgazette.com
28. www.edu.uz
29. www.lex.uz
30. www.ziyounet.uz
31. www.natlib.uz
32. www.better-english.com/exerciselist.htm
33. www.englishclub.com/index.htm

"ISHLAB CHIQILGAN":

Oliy ta'lim tizimi pedagog va rahbar kadrlari qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishni ta'minlaydigan Bosh ilmiy-metodik markazi

Direktor T.T. Shoymardonov 2023 y.

M.O'.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti

R.I.Xalmuradov 2023 y.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti pedagog kadrlari qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish ilmiy-metodik markazi

Direktor S.B. Abbasov 2023 y.

"KELISHILGAN":

Kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash bo'limi
Bo'lim boshlig'i T.T. Esanboboev 2023 y.